

Dosarul nr. 2ra-543/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Larisa Rusu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu
Capital Străin „Premier Energy” Societate cu Răspundere Limitată (anterior
Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate
cu Răspundere Limitată) împotriva Larisei Rusu cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 28 iunie 2019, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, în prezent
ÎCS „Premier Energy” SRL, reprezentată de avocatul Ruslan Costaș, a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Larisei Rusu solicitând încasarea sumei de
70433,52 de lei, constituită din datoria pentru energia electrică consumată în mărime
de 51723,07 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 1145,15 lei și dobânda de
întârziere în mărime de 17565,30 de lei, încasarea taxei de stat achitată la depunerea
cererii de chemare în judecată în mărime de 2113,01 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 26 noiembrie 2012, ÎCS „RED
Union Fenosa” SA și Larisa Rusu au încheiat contractul nr.40204004260 privind
furnizarea energiei electrice consumatorului noncasnic. Potrivit clauzelor
contractuale, reclamantul s-a obligat să furnizeze energie electrică pârâtei, iar ultima
s-a obligat să utilizeze energia electrică conform prevederilor contractuale și să o
achite în termenii indicați în factură.

Reclamantul a pretins că pârâta a încălcat clauzele contractuale.

La 15 februarie 2017 s-a depistat conectare neautorizată la rețeaua furnizorului,
evitând echipamentul de măsurare. Furnizorul a adoptat decizia de recalculare a
energiei electrice și a înaintat spre plată factura nr.2257775227, pentru suma de
51723,07 lei, devenită scadentă la 09 martie 2017. Pârâta nu a achitat această factură
de plată.

Totodată, având în vedere că pârâta nu a achitat factura în termenul indicat, în
baza prevederilor pct.3.11 din contract, a calculat penalități de întârziere în limita
termenului de prescripție 6 luni (180 zile), în mărime de 1145,15 lei
(51723,07x0,0123%x180 zile).

De asemenea, reclamantul a indicat că pentru neexecutarea sau executarea
neadecvată a prevederilor contractului, precum și pentru daunele cauzate, părțile

răspund în conformitate cu legislația. Conform Codului Civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii în mărime de 9% (pentru neconsumatori) peste rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Astfel, a fost calculată dobânda de întârziere în mărime de 17565,30 de lei.

În adresa pârâtei au fost expediate mai multe reclamații privind neachitarea datoriei, în care i s-a propus să achite datoria sau să întreprindă măsuri pentru soluționarea prejudiciară a litigiului, însă au rămas fără răspuns și nu și-a îndeplinit obligațiile de achitare a datoriei.

Reclamantul a precizat că pârâta și-a exprimat dezacordul său cu actele juridice în baza cărora s-a format datoria, contestându-le în instanța de contencios administrativ, iar la 26 septembrie 2018 Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost respinsă cererea pârâtei privind contestarea actelor administrative. Însă pârâta nu și-a executat obligațiile de achitare a facturii pentru energia electrică.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și s-a încasat de la Larisa Rusu în beneficiul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL datoria pentru energia electrică în sumă de 51723,07 lei, penalitatea în sumă de 1145,15 lei și dobânda de întârziere în mărime de 17565,30 de lei și taxa de stat plătită la înaintarea acțiunii în sumă de 2113,01 lei.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Larisa Rusu și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, în circumstanțele în care materialele cauzei denotă faptul că au fost respinse pretențiile pârâtei cu privire la anularea deciziei cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale nr.0505/13575-20170222 și a facturii de plată în sumă de 51723,07 lei, hotărârea instanței devenind irevocabilă, a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe, care a admis ca întemeiată pretenția cu privire la încasarea de la Rusu Larisa în beneficiul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” a sumei de 51723,07 lei.

La fel, a menționat că potrivit actului de verificare a datoriilor din 05.02.2019, la data de 05 februarie 2019 pârâta Rusu Larisa are o creanță neexecutată față de furnizorul de energie electrică în sumă de 51723,07 lei (f.d.17, 18, 19).

Conform calculului prezentat de reclamant penalitatea de 0,0123% pentru 180 de zile calculate începând cu 10.03.2017 este echivalentă cu 1145,15 lei (f.d.21), sumă care urmează a fi încasată de la Rusu Larisa în beneficiul reclamantului în conformitate cu prevederile pct.3.11 din contract.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că apelanta nu invocă pretenții la suma calculată în calitate de penalitate, ci invocă că părțile au convenit asupra penalității de 0,1% în cazul întârzierii plății pentru energia electrică consumată, iar în cazul dat suma pretinsă nu este pentru energia electrică consumată, ci pentru plățile calculate cu titlu de sancțiuni, recalulate conform sistemului paușal.

Sub acest aspect, instanța de apel a apreciat critic afirmațiile enunțate, or, în speță pârâta/apelanta nu a achitat factura în termenul indicat, reclamantul/intimatul în baza prevederilor pct.3.11 ale contractului a calculat penalități de întârziere în limita termenului de prescripție - 6 luni (180 zile) în mărime de 1145, 15 lei, conform

următorului calculului: 51723,07 lei x 0,0123 % x 180 zile.

De asemenea, a indicat că, conform calculului anexat pentru perioada de întârziere la plata datoriei incluse în factura pentru energia electrică în cazul încălcării, dobânda de întârziere constituie 17565,30 de lei (f.d.23). Prin urmare, luând în considerare că Rusu Larisa nu și-a executat obligația de restituire a sumelor solicitate, instanța de apel a considerat întemeiată și cerința de încasare a dobânzii de întârziere în sumă de în sumă de 17565,30 de lei.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele invocate ca temei de respingere a pretenției privind încasarea dobânzilor de întârziere, or, apelanta a încălcat clauzele contractuale și nu a achitat în termenul limită, scadent, indicat în factură, plata pentru energia electrică, iar dobânda de întârziere are un caracter de sancțiune și se aplică pentru întreaga perioadă în care debitorul se află în întârziere, nefiind relevant faptul că pârâta a atacat în instanță actele ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie”. Dobânda se aplică tuturor obligațiilor pecuniare neexecutate în termen.

La 21 decembrie 2020, Larisa Rusu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii ÎCS „Premier Energy” SRL (succesor în drepturi al ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL).

În motivarea recursului s-a invocat că, analizând motivele instanței de fond și instanței de apel, în partea în care s-a dispus încasarea dobânzii de întârziere și penalității, a menționat că suma de 51723,07 lei, în temeiul deciziei 0505/13575-2017022, reprezintă suma calculată de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL conform sistemului paușal pentru consumul fraudulos al energiei electrice. În conformitate cu prevederile pct.53 al hotărârii ANRE nr.393 din 15 decembrie 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, sistemul paușal reprezintă produsul dintre puterea electrică a receptorilor și durata de utilizare a ei de 24 ore. Corespunzător, în conformitate cu norma de drept enunțată, calcularea energiei electrice conform sistemului paușal reprezintă o sancțiune pecuniară care se aplică consumatorilor care au admis încălcarea clauzelor contractuale. În speță, pentru încălcarea clauzelor contractuale, stabilite prin actul de depistare din 15 februarie 2017, i-a fost aplicată o sancțiune sub forma recalculării energiei electrice, pe un termen maximal posibil - un an, conform sistemului paușal, reieșind din durata maximală de utilizare - de 24 ore. Astfel, în circumstanțele expuse, calcularea energiei electrice conform sistemului paușal reprezintă în sine sancțiuni economice pentru consumul fraudulos, prin urmare, pentru neachitarea consumului fraudulos de energie electrică nu se aplică dobânzi de întârziere. Astfel, nu pot fi reținute alegațiile instanțelor de judecată cu referire la pct. 6.1 din contract, or, pentru încălcarea clauzelor contractuale recurenta a fost sancționată pecuniar conform sistemului paușal.

Recurenta a opinat că, eronat au fost aplicate normele dreptului material aplicabil raportului juridic litigios, dat fiind că potrivit prevederilor art. 942 alin. (4) din Codul civil (modernizat), coroborat cu art. 38 din Legea nr. 1125 din 13 iunie 2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil, creditorul poate solicita plata or a penalității, or, a dobânzii de întârziere, nefiind admisă solicitarea de încasare a ambelor plăți.

Totodată instanțele de judecată nu au reținut că în perioada de timp pentru care

intimata pretinde încasarea dobânzilor de întârziere, și-a realizat dreptul său la acțiune de a contesta în instanța de judecată facturile în baza cărora se pretinde încasarea în cauza dată. Astfel, dobânzile de întârziere pentru perioada în interiorul căreia și-a realizat dreptul său de acces la justiție, nu îi sunt imputabile. Or, obligația de achitare a sumelor indicate în facturile de plată, a devenit executorie doar la 26 septembrie 2018, după emiterea deciziei Curții de Apel Chișinău.

La fel, a pretins examinarea superficială și tendențioasă a cauzei.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 01 martie 2021 (f.d.127) și a fost recepționată la 04 martie 2021, conform avizului de recepție (f.d.128).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 29 septembrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 21 decembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 23 octombrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.116), însă lipsesc date despre recepționarea acestei de către recurentă. Din textul recursului se distinge recepționarea copiei deciziei de către recurentă la 24 octombrie 2020. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Larisa Rusu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Larisa Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Larisa Rusu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Larisa Rusu împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat